

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
МУКАЧІВСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
МУКАЧІВСЬКА МІСЬКА РАДА
ЧЕРКАСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ ІМ. Б.ХМЕЛЬНИЦЬКОГО
ЗАКАРПАТСЬКИЙ УГОРСЬКИЙ ІНСТИТУТ ІМ. ФЕРЕНЦА РАКОЦІ ІІ**

**СУЧАСНІ ТЕНДЕНЦІЇ РОЗВИТКУ НАУКИ Й ОСВІТИ
В УМОВАХ ПОГЛИБЛЕННЯ
ЄВРОІНТЕГРАЦІЙНИХ ПРОЦЕСІВ**

**Збірник тез доповідей за матеріалами
VI Всеукраїнської науково-практичної конференції**

**Мукачево
13-14 травня 2021 року**

*Рекомендовано до поширення через мережу Інтернет
науково-технічною радою Мукачівського державного університету
(протокол № 4 від «12» травня 2021 р.)*

С 91

Сучасні тенденції розвитку науки й освіти в умовах поглиблення євроінтеграційних процесів : збірник тез доповідей за матеріалами VI Всеукраїнської науково-практичної конференції, 13-14 травня 2021 р., Мукачево / Ред.кол. : Т.Д.Щербан (гол.ред.) та ін. – Мукачево : Вид-во МДУ, 2021. – 572 с.

У збірнику представлено тези доповідей за матеріалами VI Всеукраїнської науково-практичної конференції «Сучасні тенденції розвитку науки й освіти в умовах поглиблення євроінтеграційних процесів». Учасниками конференції розглянуто проблеми та перспективи розвитку педагогічної освіти, психолого-педагогічні аспекти індивідуальної траєкторії професійного становлення особистості, сучасні орієнтири розвитку економіки, управління та інженерії, актуальні проблеми розвитку сфери обслуговування, туризму та збереження історико-культурної спадщини, тенденції розвитку сучасного суспільно-політичного та культурно-мистецького простору.

Видання розраховане на науковців, педагогів, викладачів, аспірантів та студентів, які займаються науково-дослідною роботою.

Редакційна колегія:

Щербан Т.Д. – д-р психол. наук, професор (голова);

Гоблик В.В. – д-р екон. наук, професор;

Кобаль В.І. – канд. пед. наук, доцент;

Пігош В.А. – канд. екон. наук, доцент;

Максютова О.В. – провідний фахівець ВНТД.

Відповідальність за достовірність фактів, власних імен, цитат, цифр та інших відомостей несуть автори публікації.

ФЕНЦИК О.М. Академічна грамотність здобувачів вищої освіти: сутність та шляхи становлення	230
ФЕНЦИК О.М., ДИЯНИЧ М.М. Науково-дослідницька компетентність майбутніх учителів початкової школи: теоретичні засади	232
ФЕНЧАК Л. М. Формування організаційно-управлінської компетентності майбутніх педагогів початкової освіти	234
ФІЛЕ Г.Ф. Основні поняття та завдання релігійного виховання	236
ФІЛЬО В. В., МОЧАН Т. М. Особливості соціалізації дітей в сім'ї	239
ФУЛЕЙ А.Ю., МАРКО М.М. Використання пальчикового ігротренінгу в дітей дошкільного віку	241
ФУРДЕЛА А. Т., ХОМА О. М. Методи навчання грамоти в першому класі	243
ХИМИНЕЦЬ К.І., ЧЕКАН О.І. Особливості використання комп'ютерних технологій у логопедичній роботі	245
ХОМА О. М., МАКАРА Ж. М. Сучасні підходи до форм читання в початковій школі .	248
ХРИПТА А. М., ТОМАШЕВСЬКА М. О. Педагогічне спілкування як форма міжособистісної взаємодії вчителя та учнів	250
ЦІФРЯК Т.М., ЛІБА О.М. Структура методології освітньої діяльності здобувачів вищої освіти	252
ЧЕКАН О.І. Сучасні тенденції досліджень процесів спілкування в ракурсі лінгвістики, психології, психолінгвістики, педагогіки з позицій різних наукових напрямків	254
ЧЕРЕПАНЯ М.Т., БРИТВАК Р.М. Реформи в дошкільній освіті Закарпаття (друга половина ХХ століття)	257
ЧЕРЕПАНЯ М.Т., КОБАЛЬ К.І. Інтернатні заклади Закарпаття (друга половина ХХ століття)	259
ЧЕРЕПАНЯ М.Т., ЛОКЕС Б.М. Дошкільна освіта Закарпаття (1919-1938 рр.)	262
ЧЕРЕПАНЯ Н.І., ГУЛАН М. Методи і прийоми формування у дошкільнят діалогічного мовлення	265
ЧЕРЕПАНЯ Н.І., КОЗАК Л. Музикотерапія в оздоровленні дітей	267
ЧЕРЕПАНЯ Н.І., ШУБЕРТ М. Технології як засіб розвитку у дітей дошкільного віку інтересу до занять фізичною культурою і спортом	269
ЧУБИРКО К. Я., ЧЕКАН О.І. Сучасні проблеми і тенденції розвитку логопедії як науки	271
ШВАРДАК М.В., ЕРДЕЛІ-ІВАНТО М.Ю. Сутнісна характеристика технології адаптивного управління	275
ШВАРДАК М.В., ЗАВАДСЬКА В.В. Алгоритм реалізації технології антимобінгу в умовах закладу освіти	276
ШВАРДАК М.В., ПОПОВИЧ О.-М.В. Особливості реалізації коучинг-технології в умовах закладу загальної середньої освіти	278
ШЕСТАК А. Ю., ТОМАШЕВСЬКА М.О. Професійні та особистісні якості сучасного педагога	279
ЩЕРБАН Г.В. Формування системи цінностей студентів у процесі професійного навчання	281

РОЗДІЛ 2. ПСИХОЛОГО-ПЕДАГОГІЧНІ АСПЕКТИ ІНДИВІДУАЛЬНОЇ ТРАЄКТОРІЇ ПРОФЕСІЙНОГО СТАНОВЛЕННЯ ОСОБИСТОСТІ

АГАПЧУК Б.Ф., КОРОЛОВИЧ О.О. Теоретичні засади професійної підготовки фахівців у закладах вищої освіти України.....	284
---	-----

4. Методичні рекомендації про викладання у початковій школі у 2020/2021 навчальному році. Додаток до листа Міністерства освіти і науки України від 11.08.2020 № 1/9-430. [Електронний варіант]. Режим доступу : <https://schoollife.org.ua/metodychni-rekomendatsiyi-pro-vykladannya-u-pochatkovij-shkoli-u-2020-2021-navchalnomu-rotsi>.

УДК 37.064.2:316.47(045)

ХРИПТА А. М., ТОМАШЕВСЬКА М. О.,
Мукачівський державний університет

ПЕДАГОГІЧНЕ СПІЛКУВАННЯ ЯК ФОРМА МІЖОСОБИСТІСНОЇ ВЗАЄМОДІЇ ВЧИТЕЛЯ ТА УЧНІВ

Говорячи про педагогічне спілкування як комунікативний процес, не можливо оминати власне процес спілкування. Відтак спілкування є одним із виявів людської сутності, особистісною формою існування і функціонування суспільних відносин. Воно є невід'ємною і дуже важливою частиною людського існування, необхідною передумовою формування людини як соціальної істоти, здатної до співіснування [1].

Що стосується педагогічного спілкування, то це професійне спілкування педагога з усіма учасниками освітнього процесу, яке спрямоване на створення оптимальних умов для здійснення мети, завдань виховання та навчання. Сутність і особливості педагогічного спілкування розкриваються в працях педагогів і психологів А.А. Бодалева, А.А. Леонт'єва, Н.В. Кузьміної, В.А. Кан-Калика, Я.Л. Коломинського, І.А. Зимової, А.А. Реана та ін.

Основна мета педагогічного спілкування полягає як у передачі громадського і професійного досвіду (знань, умінь, навичок) від педагога учням, так і в обміні особистісним змістом. У спілкуванні відбувається становлення індивідуальності як учнів, так і педагогів.

Вчений В. А. Кан-Калик також зазначає, що педагогічне спілкування виконує практично всі основні функції спілкування, що реалізуються в повсякденному житті людини, але крім звичайних функцій, специфіка педагогічного спілкування породжує ще функцію соціально-психологічного забезпечення виховного процесу [2].

У контексті нашого дослідження потрібно зазначити, що дослідники виокремлюють різні типи міжособистісної педагогічної взаємодії : позитивні та негативні. Позитивний тип – учитель відчуває позитивне емоційне ставлення до дітей, на поведінковому рівні адекватно спілкується з ними. При негативному типі педагогічної взаємодії вчитель проявляє своє «холодне» ставлення в своїй вербальній та невербальній поведінці (такі типи зустрічаються не часто). З опорою на дослідження цих вчених і будується зміст даного дослідження.

Розглядаючи педагогічне спілкування необхідно відзначити наступне:

1. Взаємодія вчителя та учня складається, перш за все, в обміні інформацією пізнавального характеру. І передача цієї інформації здійснюється як вербальним шляхом, так і за допомогою різних засобів невербальної

комунікації. Відтак здійснюється інформаційна функція педагогічного спілкування.

2. Спілкування як діалог розгортається в умовах когнітивного відображення людьми один одного. Психологічно грамотне сприйняття вчителем учня допомагає встановити на цій основі взаєморозуміння й ефективну взаємодію.

3. Взаємодіючи з дітьми, учитель є партнером в спілкуванні. Це передбачає певну активність вчителя.

4. У спілкуванні завжди відбувається взаємодія інтелектів особистостей, їх емоційних сфер і їх волі, а це означає, що і в педагогічному спілкуванні постійно розгортається взаємодія характерів і, зрозуміло, взаємодія особистостей, вчителя і учня, взаємодія учнів, а також професійні відносини вчителів. Все це знаходить своє відображення в інтерактивній функції педагогічного спілкування. Інтерактивна функція педагогічного спілкування полягає, перш за все, в організації взаємодії між учителем і учнем, учителем і класом, викладачем і студентом, викладачем і студентською групою, тобто. в обміні не тільки знаннями і ідеями, а й діями.

5. Афективна функція спілкування полягає в емоційній стимуляції, психологічному комфорті. Позитивно емоційне, комфортне спілкування створює умови для творчої спільної діяльності. У стані комфортного спілкування два суб'єкта освітнього процесу створюють загальний емоційно-психологічний простір.

Специфіка педагогічного спілкування, перш за все, проявляється в його спрямованості. Воно спрямоване не тільки на взаємодію з метою їх особистісного розвитку, а й на організацію освоєння навчальних знань і формування на цій основі умінь. Педагогічне спілкування органічно поєднує в собі елементи особистісно-орієнтованого, соціально орієнтованого і предметно орієнтованого спілкування.

Отже, саме завдяки ефективному педагогічному спілкуванню створюється сприятлива атмосфера для позитивних змін особистості педагога; розвитку особистості учня.

Література

1. Бутенко Н. Ю. Комунікативні процеси у навчанні : підручник / Н. Ю. Бутенко – К. : КНЕУ, 2004. – 383 с.

2. Кан-Калик В. А. Учителю о педагогическом общении. – М. : Просвещение, 1987. – 190 с.

МУКАЧІВСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

89600, м. Мукачево, вул. Ужгородська, 26

тел./факс +380-3131-21109

Веб-сайт університету: www.msu.edu.ua

E-mail: info@msu.edu.ua, pr@mail.msu.edu.ua

Веб-сайт Інституційного репозитарію Наукової бібліотеки МДУ: <http://dspace.msu.edu.ua:8080>

Веб-сайт Наукової бібліотеки МДУ: <http://msu.edu.ua/library/>